

SIKKERHETS DATBLAD

NOVELEC

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 28.10.2003

Revisjonsdato 01.07.2019

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn NOVELEC

Artikkelnr. N235001

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Produktgruppe Rensemiddel.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Etterfølgende bruker**

Firmanavn Relekta AS

Besøksadresse Innspurten 1A

Postadresse Postboks 6169 Etterstad

Postnr. 0663

Poststed Oslo

Land Norge

Telefon 22 66 04 00

Telefaks 22 66 04 01

E-post relekta@relekta.no

Hjemmeside www.relekta.no

Org. nr. NO 831 881 372

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: +47 22 59 13 00

Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	<p>Aerosol 1; H222;</p> <p>Aerosol 1; H229;</p> <p>Eye Irrit. 2; H319;</p> <p>Skin Irrit. 2; H315;</p> <p>STOT SE 3; H336;</p> <p>Aquatic Chronic 2; H411;</p> <p>Asp. Tox. 1; H304;</p>
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Aerosolbeholder med ekstremt brannfarlig innhold. Irriterer øynene og huden. Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet. Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
Tilleggsinformasjon om klassifisering	Stoffer og stoffblandinger klassifisert som helseskadelig på grunn av aspirasjonsfare (H304) behøver ikke å merkes for dette når kjemikallet selges i aerosolbeholdere eller i beholdere med forseglet sprayanordning.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Propan-2-ol ≤ 30 %
Varselord	Fare
Faresetninger	<p>H222 Ekstremt brannfarlig aerosol.</p> <p>H229 Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.</p> <p>H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.</p> <p>H315 Irriterer huden.</p> <p>H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.</p> <p>H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.</p>
Sikkerhetssetninger	<p>P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.</p> <p>P211 Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde.</p> <p>P251 Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.</p> <p>P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm.</p> <p>P304+P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet.</p> <p>P410+P412 Beskytt mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C / 122°F.</p>
Supplerende faresetninger på etikett	Innhold i henhold til bestemmelser om vaskemidler: >30 alifatiske hydrokarboner.

VOC	Maksimalt innhold av flyktige organiske løsemidler: 100 % 731 g/l
-----	---

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.
Generell farebeskrivelse	Aerosolbokser kan eksplodere i tilfelle brann. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet og i bunnen av beholdere. Damp kan antennes av en gnist, en varm flate eller en glo.
Helseeffekt	Kjemikaliet inneholder små mengder stoff som er klassifisert som reproduksjonsskadelig.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske	EC-nr.: 927-510-4 REACH reg. nr.: 01-2119475515-33	Flam. Liq. 2; H225 Asp. Tox. 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	≤ 40 %	
Propan-2-ol	CAS-nr.: 67-63-0 EC-nr.: 200-661-7 REACH reg. nr.: 01-2119457558-25	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE3; H336	≤ 30 %	
Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-hexane	EC-nr.: 931-254-9 REACH reg. nr.: 01-2119484651-34	Flam. Liq. 2; H225 Asp. tox 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	≤ 30 %	
n-Heksan	CAS-nr.: 110-54-3 EC-nr.: 203-777-6 Indeksnr.: 601-037-00-0 REACH reg. nr.: 01-2119480412-44	Flam. Liq. 2; H225; Repr. 2; H361f; Asp. Tox. 1; H304; STOT RE 2; H373; Skin Irrit. 2; H315; STOT SE 3; H336; Aquatic Chronic 2; H411;	≤ 2 %	
Cykloheksan	CAS-nr.: 110-82-7 EC-nr.: 203-806-2 Indeksnr.: 601-017-00-1 REACH reg. nr.: 01-2119463273-41	Flam. Liq. 2; H225; Asp. Tox. 1; H304; Skin Irrit. 2; H315; STOT SE 3; H336; Aquatic Acute 1; H400; M-faktor 1; Aquatic Chronic 1; H410; M-faktor 1;	≤ 0,4 %	
Drivgassblanding av:				
Butan	CAS-nr.: 106-97-8 EC-nr.: 203-448-7 REACH reg. nr.: 01-2119474691-32	Flam. Gas 1; H220 Press. Gas (Liq.) ; H280	≤ 0,7 %	
Propan	CAS-nr.: 74-98-6 EC-nr.: 200-827-9 REACH reg. nr.:	Flam. Gas 1; H220; Press. Gas (Liq.) ; H280;	≤ 0,4 %	

01-2119486944-21	
Bemerkning, komponent	CAS nr 110-54-3 har spesifikke konsentrasjonsgrenser: STOT RE 2; H373: C >= 5%
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H). Nummer i EC-nr.-kolonnen som begynner med 6, 7, 8 eller 9 er uoffisielle, midlertidige listenummer utstedt av ECHA i påvente av et offisielt EC-nr. for stoffet.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Ved bevisstløshet eller alvorlige tilfeller, ring 113. Nødtelefon: se avsnitt 1.4.
Innånding	Den skadde flyttes straks fra eksponeringskilden. Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Øyekontakt	Skyll straks med store mengder vann (temperert 20-30°C) i min. 15 min. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Svelging	Lite aktuelt. Gi fløte eller matolje. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Risiko for kjemisk lungebetennelse (pneumonitt) ved aspirasjon ved og etter svelging.
Akutte symptomer og virkninger	Innånding: Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet. Høye konsentrasjoner: Narkotisk effekt ved innånding. Innånding av løsemiddeldamper kan være skadelig og overeksponering kan gi hodepine, kvalme, oppkast og rus-symptomer. Hudkontakt: Kjemikaliet irriterer huden og kan forårsake kløe, svie og rødhet. Øyekontakt: Irriterer øynene og kan forårsake rødhet og svie. Svelging: Lite aktuelt på grunn av aerosolbeholder. Hvis en ved oppkast får kjemikaliet i lungene, vil det utvikles kjemisk lungebetennelse som kan være livstruende. Symptomer som hoste, pustevansker, oppkast eller sløvhet kan tyde på kjemisk lungebetennelse.
Forsinkede symptomer og virkninger	Kjemikaliet inneholder små mengder stoff som er klassifisert som reproduksjonsskadelig.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Symptomatisk behandling. Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver, karbondioksid (CO2), vanntåke, alkoholresistent skum.
Ueguede slokkingsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ekstremt brannfarlig. Kan danne eksplosive gass/luft- blandinger. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs bakken til antenneskilder. Aerosolbokser kan eksplodere ved brann.
Farlige forbrenningsprodukter	Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO).

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Forhindre utslipp av slukningsvann ned i avløpet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damper og aerosoler og kontakt med hud og øyne. Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Aerosolbokser samles mekanisk. Innholdet i aerosolboksen: Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Bruk ikke sagflis eller annet brennbart materiale. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall i henhold til avsnitt 13. Vask den forurensede overflaten med vann.
------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Fare for eksplosiv damp-/luftblanding over bakken. Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	---

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av aerosoler. Unngå kontakt med hud og øyne. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8.
------------	---

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. Bruk elektrisk materiell/ventilasjonsmateriell/belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert. Trykkbeholder. Skal beskyttes
---------------------------	--

Ytterligere informasjon	mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Utsett ikke beholdere for trykk, skjæring, sveising, lodding, boring, knusing eller for varme eller antennelseskilder.
Råd om generell yrkeshygiene	Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Dampene er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsølte klær før de brukes.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares på et kjølig, godt ventilert sted.
Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for varme, gnister eller åpen ild. Frost. Beskyttes mot sollys.

Betingelser for sikker oppbevaring

Egnet emballasje	Lagres i originalbeholder.
Råd angående samlagring	Oppbevares adskilt fra næringsmidler.
Lagringstemperatur	Verdi: < 50 °C

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Norm år
Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske		8 timers grenseverdi: 200 ppm 8 timers grenseverdi: 800 mg/m ³	
Propan-2-ol	CAS-nr.: 67-63-0	8 timers grenseverdi: 100 ppm 8 timers grenseverdi: 245 mg/m ³	
Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-hexane		8 timers grenseverdi: 500 mg/m ³ 8 timers grenseverdi: 100 ppm Kilde: Ekstraksjonsbensin (uspesifisert)	
n-Heksan	CAS-nr.: 110-54-3	8 timers grenseverdi: 20 ppm 8 timers grenseverdi: 72 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: R E	
Cykloheksan	CAS-nr.: 110-82-7	8 timers grenseverdi: 150 ppm 8 timers grenseverdi: 525	

Butan	CAS-nr.: 106-97-8	mg/m ³ 8 timers grenseverdi: 250 ppm 8 timers grenseverdi: 600
Propan	CAS-nr.: 74-98-6	mg/m ³ 8 timers grenseverdi: 500 ppm 8 timers grenseverdi: 900 mg/m ³
Annen informasjon om grenseverdier	Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2017-12-20-2353). Forklaring av anmerkningene: E = EU har en veiledende grenseverdi for stoffet. R = Reproduksjonsskadelige stoffer.	

DNEL / PNEC

Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 300 mg/kg bW/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 149 mg/kg bW/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 447 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 149 mg/kg bW/d</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 2085 mg/m³</p>
Komponent	Propan-2-ol
DNEL	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 319 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 89 mg/m³</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 888 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 26 mg/kg bw/d</p>

PNEC	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 500 mg/m ³
	Eksponeringsvei: Matvarer Verdi: 160 mg/kg
	Eksponeringsvei: Jord Verdi: 28 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Ferskvann Verdi: 140,9 mg/l
	Eksponeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 552 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 2251 mg/l
	Eksponeringsvei: Sediment i saltvann Verdi: 552 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 140,9 mg/l
Komponent	Eksponeringsvei: Saltvann Verdi: 140,9 mg/l
	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 1131 mg/m ³
	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 13964 mg/kg bw/d
	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 5306 mg/m ³
	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 1301 mg/kg bw/d
	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 1377 mg/kg bw/d
	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 1301 mg/kg bw/d
Komponent	n-Heksan
	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 75 mg/m ³
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 4 mg/kg bw/d

Komponent DNEL	<p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 5,3 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 16 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 11 mg/kg bw/d</p>
	Cykloheksan
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Kortsiktig (akutt) - Innånding - Lokal effekt Verdi: 412 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 700 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 2016 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Kortsiktig (akutt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 700 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 206 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Dermal - Systemisk effekt Verdi: 1186 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Oral - Systemisk effekt Verdi: 59,4 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Kortsiktig (akutt) - Innånding - Systemisk effekt Verdi: 412 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Lokal effekt Verdi: 206 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Lokal effekt Verdi: 700 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeeringsvei: Kortsiktig (akutt) - Innånding - Lokal effekt Verdi: 700 mg/m³</p>

PNEC	Eksponeeringsvei: Vann Verdi: 0,207 mg/l
	Eksponeeringsvei: Ferskvann Verdi: 0,207 mg/l
	Eksponeeringsvei: Jord Verdi: 2,99 mg/kg dw
	Eksponeeringsvei: Sediment i saltvann Verdi: 3,627 mg/kg dw
	Eksponeeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 3,627 mg/kg dw
	Eksponeeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 3,24 mg/l
	Eksponeeringsvei: Saltvann Verdi: 0,207 mg/l

8.2. Eksponeeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.

Øye- / ansiktsvern

Øyevernutstyr

Beskrivelse: Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.
Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern - Spesifikasjoner).

Ytterligere øyeverntiltak

Øyedusj skal være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyespyleflaske).

Håndvern

Egnede hansker

Nitrilgummi.

Gjennomtrengningstid

Verdi: > 480 minutter.

Tykkelsen av hanskemateriale

Verdi: 0,35 mm

Håndvernutstyr

Beskrivelse: Benytt hansker som er hensiktsmessige for arbeidsoperasjonen. Hanskenes egenskaper kan variere hos de ulike hanskeprodusentene.
Referanser til relevante standarder: NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker - Generelle krav og prøvingsmetoder).

Ytterligere håndbeskyttelsestiltak

Skift hansker ved tegn på slitasje.

Hudvern

Anbefalte verneklær	Beskrivelse: Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse mot hudkontakt.
Ytterligere hudbeskyttelsestiltak	Nøddusj skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Åndedrettsvern

Anbefalt åndedrettsvern	Beskrivelse: Ved utilstrekkelig ventilasjon, bruk åndedrettsvern med kombinasjonsfilter A/P2. Referanser til relevante standarder: NS-EN 14387 (Åndedrettsvern - Gassfiltre og kombinerte filtre - Krav, prøving, merking). NS-EN 14387 (Åndedrettsvern - Gassfiltre og kombinerte filtre - Krav, prøving, merking).
-------------------------	---

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Aerosol
Farge	Ikke angitt av produsenten.
Lukt	Karakteristisk.
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Status: I handelsvare Kommentarer: Ikke relevant.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: -140 - 95 °C
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Fordampningshastighet	Verdi: 7 Kommentarer: Butylacetat = 1
Antennelighet	Ekstremt brannfarlig.
Nedre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 1,1 vol%
Øvre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 12 vol%
Damptrykk	Verdi: 8350 hPa Temperatur: 20 °C
Damptetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Relativ tetthet	Verdi: 0,731 Kommentarer: Vann = 1 Temperatur: 20 °C
Tetthet	Verdi: 731 kg/m ³ Temperatur: 20 °C
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Uløselig.

Fordelingskoeffisient: n-oktanol/ vann	Kommentarer: Ikke relevant for en blanding.
Selvantennelsestemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Verdi: 1 mPas Temperatur: 20 °C Type: Dynamisk
	Verdi: 1 mm ² /s Temperatur: 20 °C Type: Kinematisk
Eksplosive egenskaper	Ikke eksplosiv.
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere informasjon er tilgjengelig.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Brann- eller eksplosjonsfarlig ved oppvarming.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk. Ustabil ved oppvarming eller påvirkning av sollys.
------------	---

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Oppstår ved ulempeforhold (avsnitt 10.4).
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder. Må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Beskyttes mot frost. Unngå direkte sollys.
-------------------------	---

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen spesielle stoffer angitt.
----------------------------	---------------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: > 5840 mg/kg bw Forsøksdyreart: Rotte</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Varighet: 24 h Verdi: > 2800 mg/kg bw Forsøksdyreart: Kanin</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Varighet: 4 h Verdi: > 23,3 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: damp</p>
Komponent	Propan-2-ol
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 5840 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Test referanse: OECD 401</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Varighet: 24h Verdi: 16400 ml/kg Forsøksdyreart: Kanin Test referanse: ~ OECD 402</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Varighet: 6h Verdi: > 10000 ppm Forsøksdyreart: Rotte Test referanse: ~ OECD 403</p>
Komponent	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: > 16750 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte</p> <p>Type toksisitet: Akutt</p>

	<p>Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 3350 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeringsvei: Innånding. Varighet: 4 h Verdi: 259354 mg/m³ Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Damp</p>
Komponent	n-Heksan
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 3350 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeringsvei: Innånding. Varighet: 4 h Verdi: > 5000 ppm Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: damp</p>
Komponent	Cykloheksan
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Test referanse: OECD 401</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 2000 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin Test referanse: OECD 402</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeringsvei: Innånding. Varighet: 4h Verdi: > 32,88 mg/l</p>

	<p>Forsøksdyreart: Rotte Test referanse: OECD 403</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Varighet: 4h Verdi: > 19,07 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Test referanse: OECD 403</p>
Andre toksikologiske data	Alle verdier som er angitt i seksjon 11 er oppgitt av produsenten. Det er angitt flere testresultater av produsenten. Resultatene er negative med unntak av for de tester som underbygger den allerede angitte klassifiseringen av stoffene (se avsnitt 3).

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Irriterer huden.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av hudsensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av reproduksjonstoksicitet, klassifisering	Kjemikaliet inneholder små mengder stoff som er klassifisert som reproduksjonsskadelig. Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av spesifikk målorgantoksicitet - enkelteksponering, klassifisering	Kan forårsake dødsighet eller svimmelhet. Klassifisering: STOT SE 3: H336.
Vurdering av spesifikk målorgantoksicitet - repeterende eksponering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av aspirasjonsfare, klassifisering	Stoffer og stoffblandinger klassifisert som helseskadelig på grunn av aspirasjonsfare (H304) behøver ikke å merkes for dette når kjemikaliet selges i aerosolbeholdere eller i beholdere med forseglet sprayanordning.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Lite sannsynlig på grunn av produktets tilstandsform. Risiko for kjemisk lungebetennelse (pneumonitt) ved aspirasjon ved og etter svelging. Hvis en ved
---------------------	---

	oppkast får kjemikaliet i lungene, vil det utvikles kjemisk lungebetennelse som kan være livstruende. Symptomer som hoste, pustevansker, oppkast eller sløvhet kan tyde på kjemisk lungebetennelse.
I tilfelle hudkontakt	Kjemikaliet irriterer huden og kan forårsake kløe, svie og rødhet.
I tilfelle innånding	Innånding av løsemiddeldamper kan være skadelig og overeksponering kan gi hodepine, kvalme, oppkast og rus symptomer. Narkotisk effekt ved innånding. Kan forårsake døsigheit og svimmelhet.
I tilfelle øyekontakt	Gir alvorlig øyeirritasjon. Irriterer øynene og kan fremkalle rødhet, tåreflod og svie.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
Akvatisk toksisitet, fisk	Toksisitet typen: Akutt Verdi: > 13,4 mg/l Effektdose konsentrasjon: LL50 Testvarighet: 96 h Art: Oncorhynchus mykiss Metode: OECD 203
Komponent	Propan-2-ol
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: 9640 mg/l Testvarighet: 96h Art: Pimephales promelas Metode: LC50 Test referanse: OECD 203
Komponent	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
Akvatisk toksisitet, fisk	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 18,27 mg/l Effektdose konsentrasjon: LL50 Testvarighet: 96 time(r) Art: Oncorhynchus mykiss
Komponent	Cykloheksan
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: 4,53 mg/l Testvarighet: 96h Art: Pimephales promelas Metode: LC50 Test referanse: OECD 203
Komponent	Propan-2-ol
Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: > 1000 mg/l Testvarighet: 72h Art: Scenedesmus subspicatus Metode: EC50 Test referanse: UBA
Komponent	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
Akvatisk toksisitet, alge	Toksisitet typen: Akutt

Komponent	Verdi: 13,56 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50 Testvarighet: 72 time(r) Art: Pseudokirchneriella subcapitata
Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: 9,317 mg/l Testvarighet: 72h Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: ErC50 Test referanse: OECD 201
Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 3,0 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50 Testvarighet: 48 h Art: Daphnia magna Metode: OECD 202
Komponent	Propan-2-ol
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 13299 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna Metode: EC50
Komponent	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 31,9 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50 Testvarighet: 48 time(r) Art: Daphnia magna
Komponent	Cykloheksan
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 0,9 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna Metode: EC50 Test referanse: OECD 202
Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
Giftighet for bakterier	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 26,81 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50 Testvarighet: 48 time(r) Art: Tetrahymena pyriformis
Økotoksisitet	Giftig, med langtidsvirkning for liv i vann.
Akvatisk, kommentarer	Alle verdier i avsnitt 12 er oppgitt av produsenten.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Komponent	Hydrokarboner, C7, n-alkaner, isoalkaner, cykliske
-----------	--

Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 98 % Metode: OECD 301F Testperiode: 28 dag(er)
Komponent	Propan-2-ol
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 95 % Metode: OECD 301E: Modified OECD Screening Test Testperiode: 21d
Komponent	Cykloheksan
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 77 % Metode: OECD 301F: Manometric Respirometry Test Testperiode: 28d
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Er lett biologisk nedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Inneholder stoffer med mulighet for bioakkumulering.
Komponent	Hydrokarboner, C6, isoalkaner, <5% n-heksan
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: 501,187 Forsøksdyreart: Pimephales promelas

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Inneholder komponenter som adsorberes i jord. Inneholder komponenter med potensiale for mobilitet i jord. Log Koc: 3,34. Metode: -. Stoff: REACH rg. nr.: 01-2119484651-34 Log Koc: 3,34. Metode: -. Stoff: CAS-nr.: 110-54-3
Kjent eller forventet spredning til miljøet	Mackay Level III. Fraksjon luft: 96 %, fraksjon biota: 0%, fraksjon sediment: 1,8 %, fraksjon jord: 0,55%, fraksjon vann: 1,4%. Gjelder: REACH reg. nr.: 01-2119475515-33

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Stoffene oppfyller ikke gjeldende kriterier for PBT (Persistente, Bioakkumulerbare og Toksiske).
vPvB vurderingsresultat	Stoffene oppfyller ikke gjeldende kriterier for vPvB (veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende).

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Fare for forurensning av drikkevann (grunnvann). Kjemikaliet inneholder ingen stoffer som er kjent for å bidra til drivhuseffekten.
Ozonnedbrytende potensiale	Kommentarer: Kjemikaliet inneholder ingen stoffer som er klassifisert som farlig for ozonlaget.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 07 06 04 andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter Klassifisert som farlig avfall: Ja
EAL Emballasje	Avfallskode EAL: 20 01 29 rengjøringsmidler som inneholder farlige stoffer Klassifisert som farlig avfall: Ja
NORSAS	7055 Spraybokser
Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Ja
-------------	----

14.1. FN-nummer

ADR/RID/ADN	1950
IMDG	1950
ICAO/IATA	1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR/RID/ADN	AEROSOLBEHOLDERE
IMDG	AEROSOLS
ICAO/IATA	AEROSOLS, FLAMMABLE

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR/RID/ADN	2.1
IMDG	2.1
ICAO/IATA	2.1

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Ja
--------------------	----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Kan sendes som begrensede mengder (LQ).
--------------------------	---

14.7. Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

Bulktransport (ja / nei)	Nei
--------------------------	-----

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke kjent.
------------------------------	-------------

IMDG Annen informasjon

EmS	F-D, S-U
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer. Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet. FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. FOR 1996-03-01 nr. 229, med senere endringer: Forskrift om aerosolbeholdere.
Kommentarer	Kjemikaliet inneholder komponenter som er underlagt begrensninger etter vedlegg XVII nr. 3 og 40 til REACH-forskriften.
Deklarasjonsnr.	81828

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H220 Ekstremt brannfarlig gass. H222 Ekstremt brannfarlig aerosol. H225 Meget brannfarlig væske og damp. H229 Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming. H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H315 Irriterer huden. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet. H361f Mistenkes for å kunne skade forplanthgsevnen. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H400 Meget giftig for liv i vann. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Aerosol 1; H222;

	Aerosol 1; H229; Eye Irrit. 2; H319; Skin Irrit. 2; H315; STOT SE 3; H336; Aquatic Chronic 2; H411; Asp. Tox. 1; H304;
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 21.05.2019.
Brukte forkortelser og akronymer	EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code) PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende DNEL: Utleddet null-effekt-nivå (Derived No Effect Level) PNEC: Høyeste konsentrasjon av testsubstans som forventes å ikke gi miljøeffekt (Predicted No Effect Concentration) LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt LL50: Den effektive konsentrasjonen av en substans (lite løselig) som kan føre til død i løpet av eksponering eller innen en fast tid etter eksponering for 50% av dyrene utsettes for en bestemt tid (Lethal Loading rate). EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av maksimal respons EL50: Den effektive konsentrasjon av et stoff (lite løselig) som forårsaker 50% maksimal respons. NOEL: No Observed Effect Level er den høyeste testede dosen eller det høyeste testede eksponeringsnivået, hvor det i den eksponerte populasjonen ikke er observert en statistisk signifikant virkning sammenlignet med en passende kontrollgruppe. Koc: Adsorpsjonskoeffisient normalisert til innhold av organisk karbon i jord. Indikator på et kjemikalies bindingskapasitet på organisk materiale i jord og kloakkslam. VOC: Flyktige organiske forbindelser (Volatile Organic Compounds) ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail ICAO: The International Civil Aviation Organisation IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code IATA: The International Air Transport Association
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 1, 3, 4, 8, 9, 11, 15 & 16.
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Versjon	9
Utarbeidet av	Teknologisk Institutt as v/ Knut Finsveen